

TEXNOLOGIYA FANIDA ZAMONAVIY LOYIHA ISHLARINI
MODERNIZATSIYALASH

Bo'tayeva Gulmira Boxodirjonovna

Farg'ona davlat universiteti Texnologik ta'lim yo'nalishi 2-kurs magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumiy o'rta ta'lim maktabi o'quvchilariga texnologiya darslarida mavjud har bir amaliy mashg'ulot jarayonlarida loyiha ishlarini muayyan sohalarini modernizatsiyalashga qaratilgan tizimli integratsiyalashgan jarayonni tashkil etishning samarali usullar bilan ishlab chiqilgan..

Kalit so'zlar: *Texnologik ta'lim, modernizatsiyalash, zamonaviy loyiha ishlarini, integratsiyalash, innovatsiya, intellektual qobiliyat, kontseptsiyasi.*

Texnologiya darslarida mavzularni bayon etishda har bir amaliy mashg'ulotlar jarayonida loyiha ishlarini amalga oshirish muhim ahamiyatga ega

Texnologiya darslarida amaliy mashg'ulotlar texnologiya darslarinig ajralmas qismidir .Amaliy mashg'ulotlar jarayonida mavjud loyiha ishlari bu inson hayoti va faoliyatining muayyan sohalarini modernizatsiyalashga qaratilgan tizimli integratsiyalashgan jarayondir.Hozirgi vaqtda texnik loyihalar eng ko'p talabga ega, chunki ular sayyoramiz aholisining hayot sifatini yaxshilashga yordam beradi. Turli mamlakatlarda bu atama har xil ma'noga ega, ammo davlat tili va aholining dinidan qat'i nazar, ko'pincha loyihaning kontseptsiyasi o'xshashdir.[1-2]

Zamonaviy loyiha ishlarining maqsadi samaradorlikka erishish uchun nazariya va amaliyotning birligini hamohang ravishda olib boorish .Har bir loyiha ishida sarmoya-loyihani muvaffaqiyatli yakunlash, natijada esa qilingan loyiha ishlarini amaliy tajriba va ishlab chiqarish foyda va zarar to'g'risida tushuntirishdan iborat[3-4]

Ta'lim tizimi - bu texnologik ta'lim jarayonlarini tashkil etish va boshqaruv faoliyati mexanizmini takomillashtirishda integratsion xarakterga ega bo'lgan funktsional tizim ekanligi izohlab berilgan. [5, 6]

Texnologik ta'lim jarayonlarinit tashkil etishning zamonaviy yondashuvlar asosida amalga oshirish yo'llari ko'rsatib berilgan.[7,8]

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Hozirgi kunda texnologiya darslarida amaliy mashg'ulotlarda loyiha faoliyati nafaqat yirik firmalar va sanoat kompaniyalarida, balki tibbiyot va o'quv muassasalarida ham ish shakliga aylandi. Umumiy o'rta ta'lim o'quvchilari o'z ustozlari bilan birgalikda har bir bolaning ijodiy qobiliyatini aniqlash va rivojlantirish, ya'ni yangi davlat ta'lim standartlari talablariga to'liq javob beradigan qiziqarli loyihalarni taklif qilmoqdalar.

Har qanday loyihaning o'ziga xosligi uni oldindan rejalashtirishda ma'lum muammolarni keltirib chiqaradi. Ko'pincha muallifga (ijodiy guruhga) rejalashtirilgan natijalarni qanday olishlarini darhol taxmin qilish qiyin. Shu munosabat bilan, faoliyat natijalari nafaqat xizmatlar yoki mahsulotlar, balki ishlab chiquvchilar keyingi faoliyatda qo'llashlari mumkin bo'lgan ma'lum tajriba bo'lishi mumkin. Har qanday tashkilot 2-3

kishidan bir necha mingga tashqari tadqiqotchilarni jalb qilgan holda ushbu ish shaklidan foydalanishi mumkin.[1-2].

Zamonaviy loyihalar nafaqat sanoat tashkilotlarida, balki ta'lim va tibbiyot muassasalarida ham ko'payib bormoqda. Masalan, bolalarni maktabdan tashqari mashg'ulotlarga jalb qilish, texnologiya darslarining amaliy mashg'ulotlarida loyiha ishining qiziqarli va o'z vaqtida amalga oshiriladigan qismiga aylandi.

Bugungi kunda ta'lim sohasida pedagogik innovatsiya va ta'lim jarayonini yangilash g'oyalarining paydo bo'lishi o'qituvchi faoliyatini yangilanishini talab etmoqda. Bu yangilanish umumiy o'rta ta'lim kesimida o'qitiladigan barcha fanlarni tubdan o'zgartirishga sabab bo'ldi.

Fan-texnika har qanday sohada taraqqiyot asosi sanaladi. Fan va texnika bir-birini o'zaro to'ldirib, rivojlanishi asosida ishlab chiqarishni, zamonaviy loyihalarni tashkillashtirish darajasi, texnologiyasi doimiy ravishda yangilanib va takomillashib borishini ta'minlaydi. Shunday ekan, yangi materiallar va ularning xossalari, xususiyatlarini hamda texnik obyekt va texnologik jarayonlarga oid ma'lumotlarni o'rganish talab etiladi. Chunki intellektual qobiliyatlarni shakllantirishda texnik obyekt hamda texnologik jarayonlarni, maxsus va umummehnat operatsiyalarini bilish, mahsulotlarni tayyorlash ketma-ketligini, tayyor mahsulot sifatini tahlil qila olish zarur bo'ladi. Zero, texnologik jarayonlarning bajarilishiga oid tegishli xulosalar chiqarish, mehnat operatsiyalarini, mahsulot sifatini baholay olish katta ahamiyat kasb etadi. Bu jarayonda zamonaviy texnika va texnologiyalar, asbob-uskuna va moslamalardan foydalana olishni o'rganish, avtomatlashtirilgan mashina va mexanizmlar asosida ishlarni tashkil etish va boshqarish o'rganish. Texnologik ta'lim jarayonlarining tashkil etish, innovatsion ta'lim texnologiyalarini ishlab chiqish, zamonaviy pedagogik va axborot kommunikatsion texnologiyalari vositalarini dars jarayonida foydalanish hamda o'quv-boshqaruv faoliyati mexanizimini takomillashtirish shu kunning dolzarb muammosidir.[3-4]

Ta'lim tizimi - bu texnologik ta'lim jarayonlarini tashkil etish va boshqaruv faoliyati mexanizmini takomillashtirishda integratsion xarakterga ega bo'lgan ta'lim integratsiya - o'quvchilarda ijodiy fikrlash rivojlantirishga qaratilgan bir mexanizm. Ijtimoiy integratsiya ta'lim turli ilmlarni birlashtirishga va aloqa nuqtalari yo'nalishini ko'rsatish uchun, balki o'quvchilar dunyoni to'liq narsani bir fikr berish ishonch hosil qilish uchun emas, balki fakt qaratilgan. Bu ko'p va shunga o'xshash yondashuv turli fanlar nisbatan ishlatiladi haqiqatni yordam beradi. Shunday qilib, o'quvchilar, bir butun sifatida ko'rish, butun atrof-muhitni o'qitiladi. Agar rivojlantirish, bu yo'nalishda chetlashgan bo'lsa, integratsiya fanlararo bilan aloqasi borligini aniqlash yuzasiga aylanadi. Amalda, narsalar nazariyasi kabi oson emas. turli loyihalar, ular bir-biridan ajrata holatda loyihani boshqarishning turli xil vositalarini muvaffaqiyatli qo'llash uchun loyihaning qaysi sinfga tegishli ekanligini, qaysi ish ustida ishlash kerakligini aniqlash kerak

Loyihalarning barcha turlarini bir qator belgilar bo'yicha tasniflash mumkin.

1. miqyosda
2. murakkabligi bo'yicha
3. ishlash sifati

4. ishtirokchilar darajasiga ko'ra.

Guruhning har bir a'zosi o'z vazifalari va yuklamalari to'g'risida aniq bilimlarga ega bo'lishi bilan dunyo qarash va vositalarini turli ishlatiladigan bo'lgan ilm-fan turli bor. Bu turlarning xilma-xilligi bilan bog'liq. Shunday qilib, integratsiya yo'nalishlari, uslublar, jarayonlar ko'ra tasniflanadi va darajalari kelib chiqadi. [5, 6]

Texnologik ta'lim jarayonlarini tashkil etishning zamonaviy loyihalar asosida amalga oshirish yo'llari ko'rsatib berilgan bu maqolada umumiy o'rta ta'lim maktablarida texnologiya fanini o'qitishdan maqsad o'quvchi yoshlarning bilim, ko'nikma, malakasini yanada oshirish, kelgusidagi rejalarini belgilash, olgan bilimlarini samarali qo'llashga erishish, har bir o'quvchini ijodkorga aylantirish, turli manbalar yordamida mustaqil bilim egallash ko'nikmalarini rivojlantirish, o'quvchilarda ta'lim olishga bo'lgan munosabatni o'zgartirish, yashirinib yotgan motivatsiyalarini ro'yobga chiqarish hamda jamiyat, davlat va oila oldida o'z javobgarligini his etadigan, jahon hamjamiyati talablariga javob bera oladigan, yurt istiqboliga o'z hissasini qo'sha oladigan raqobatbardosh kadrlar tayyorlashdan iborat. Ta'lim texnologiyasi maqsadiga erishish jarayonining umumiy mazmuni, ya'ni, avvaldan loyixalashtirilgan ta'lim jarayonini yaxlit tizim asosida, bosqichma — bosqich amalga oshirish, aniq maqsadga erishish yo'lida muayyan metod, usul va vositalar tizimini ishlab chiqish, ulardan samarali, unumli foydalanish hamda ta'lim jarayonini yo'qori darajada boshqarishni ifodalaydi. O'qituvchining samarali faoliyat ko'rsatishga undovchi darsning metodik ishlanmasidan farqli o'laroq, ta'lim texnologiyasi o'quvchilar faoliyatiga nisbatan yo'naltirilgan bo'lib, u o'quvchilarning shaxsiy xamda o'qituvchi bilan birgalikdagi faoliyatlarini inobatga olgan xolda, o'quv materiallarini mustaqil o'zlashtirishlari uchun o'quvchi shaxsini rivojlantirish orkali ta'lim maqsadiga erishishni ta'minlashdan iborat. [5, 6]

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Yusupbekov N.R., Igamberdiev X.Z., Malikov A. /Texnologik jarayonlarni avtomatlashtirish asoslari. — T.: ToshDTY, 2007. — 237 b.
2. Sharipov Sh. S., Qo'ysinov O. A., Toxirov O. O., Abdullayeva Q. M., Nasrullayeva F. A., Madaipov A. A. 6-sinf uchun darslik /
3. S.I.Mirhayitova Pedagogik texnologiyalar o'quv qo'llanma 24 bet
4. O'. O. Tohirov, D. S. Mirahmedova, Z. S. SHamsieva Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik
5. Respublika ta'lim markazi o'quv qo'llanma
6. <https://uz.unansea.com/tushunchasi-va-talim-integratsiyasi-turlari-talim-integratsiyasi-uning/>
7. <https://uz.drunkentengu.com/etapyi-proekta-etapyi-raboty-nad-proektom-11203>
8. M.M.Axmedov, Bo'tayeva Gulmira Boxodirjonovna //TEKNOLOGIYA FANIDA TEKNOLOGIK JARAYONLARNI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 745-750 betlar

9. M. Akhmedov, G. T. Khojkarimova, G. B. Butayeva // DIDACTIC FEATURES OF THE METHOD OF PREPARATION OF "INNOVATIVE DEVELOPMENT OF THE TOPIC" BASED ON THE PRINCIPLE OF "LIFELONG LEARNING" IN THE ORGANIZATION AND IMPROVEMENT OF MANAGEMENT ACTIVITIES OF TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL // Modern Journal of Social Sciences and Humanities ISSN: 2795-4846 Vol. 4 (2022)

10. M.M. Ahmedov, Z.A.Teshaboev, G.Bo'taeva M.Madaminova // PEDAGOGIK MAHORAT TA'LIM JARAYONINING MUHIM OMILI // ISHLAB CHIQRISHNING TEXNIK, MUHANDISLIK VA TEXNOLOGIK MUAMMOLARINING INNOVATSION YECHIMLARI *mavzusidagi xalqaro miqyosdagi ilmiy-texnik anjumani materiallari to'plami 4- Qism* (2022 yil 28-29-oktabr) //

11. Якубов Ином Даниярович, Шухратов Шароф Шухратович, Муродов Рустам Муродович //ПАХТА-ТЎҚИМАЧИЛИК КЛАСТЕРЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ МАҚСАДИДА ЯНГИ СЕПАРАТОР ИШЛАБ ЧИҚИШ.// Халқаро анжуман маърузалар тўплами//2022/5/27. p101-105.

12. Sh.Sh.Shuxratov, Abdullayeva Mushtariy Obidjon qizi // TEXNOLOGIYA TA'LIMIDA MILLIY HUNARMANDCHILIKNING SPEKTRAL-VARIATIV KOMPONENTLARINI KREATIV YONDASHUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH QOBILYATLARINI RIVOJLANTIRISH METODLARI// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 687-693 betlar.

13. Sh.Sh.Shuxratov, Mamatojijeva Barnoxon Alisherovna, Yusupova Karima G'ofurjon qizi //YOG'UCH MATERIALLARDAN MURAKKAB BO'LMAGAN DETALLAR VA BUYUMLAR TAYYORLASH TEXNOLOGIYASI// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 717-721 betlar.

14. Sh.Sh.Shuxratov, N.Raxmatova //UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTAB O'QUVCHILARIDA INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA TEXNOLOGIK KOMPETENTSIYALARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 722-726 betlar.

15. Sh.Sh.Shuxratov, Maxmudova Muxtasarxon Abdubannob qizi //FREZALASH STANOKLARIDA METALLARGA ISHLOV BERISH TEXNOLOGIYALARI VA UNI INNOVATSION USULDA O'QITISH// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 767-771 betlar.

16. Sh.Sh.Shuxratov, Raxmonjonov Xasanboy Akbarovich //ZAMONAVIY ELEKTR JIXOZLARINI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 772-777 betlar.

17. Sh.Sh.Shuxratov, Abdukarimova Nazokat Abduxoliq qizi //TEXNIK MEXANIKA FANINI TEXNOLOGIK TA'LIM YO'NALISHIDA O'QITISH USULLARI//

O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 784-789 betlar.

18. Tursunboy Axmedov, Siddikova Ranoxon Abdulxay qizi, Xusanova Lobarxon Murodovna //Basics of Wood Materials and Woodworking Technology// Texas Journal of Engineering and Technology. <https://zienjournals.com>. VOL. 9, JUNE, 2022. 100-102 page.

19. Odinaxon Raxmanovna Parpiyeva, Melikuzieva Zulhumor Sherqozi qizi, Abdullaeva Umidahon Uktamjon qizi //INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES, THEIR NATURE, TYPES AND THEORETICAL FUNDAMENTALS// Texas Journal of Multidisciplinary Studies. Vol. 9. 06-2022. 123-126 page.

20. Парпиева, ОР; Хожикаримова, ГТ; Назирова, АМ //FORMATION OF STUDENT PEDAGOGICAL SKILLS BASED ON THE REQUIREMENTS OF INNOVATIVE EDUCATIONAL ENVIRONMENT// Международном научно-практическом журнале "Экономика и социум". Вып №6 (85) 2021. 157-161 стр.

21. Eleonora Topvoldievna Mirzajonova, Odinaxon Raxmanovna Parpiyeva // Modern Special Preschool Education: Problems and Solutions// Journal of Pedagogical Inventions and Practices. Vol. 9. 06-2022. 100-106 page.

22. Salim Madrahimovich Otajonov, Qaxxorova Barchinoy Abdiraximovna //Polymer and Composition Materials// Texas Journal of Engineering and Technology. <https://zienjournals.com>. VOL. 9, JUNE, 2022. 103-106 page.

23. S.M.Otajonov, Xudoynazarova Muhayyo Akromjonovna //METALMAS MATERIALLAR VA UNI O'QITISHNING ZAMONAVIY USULLARI// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 700-706 betlar.

24. Salim Madrahimovich Otajonov, Qaxxorova Barchinoy Abdiraximovna // POLIMER VA KOMPOZITSION MATERIALLAR FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANISH// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 707-711 betlar.

25. Tursunboy Axmedov, Kasimova Feruza Alievna //ZAMONAVIY USULDA PO'LAT OLIH TEXNOLOGIYASI VA UNI INNOVASION USULDA O'QITISH// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 761-766 betlar.

26. Турсунбой Ахмедов, Сиддикова Раънохон Абдулхай кизи //ЁФОЧ МАТЕРИАЛШУНОСЛИГИ АСОСЛАРИ// O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI. 12-SON. 19.10.2022. 681-686 betlar.